

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	B.C. Haberland	Datum	18 december 2023
Doorkiesnummer	030 2862652	Kenmerk	11925356
E-mail	b.haberland@utrecht.nl	Onderwerp	Plan van aanpak Onderwijsregio Utrecht Stad en landelijke peiling personeelstekorten onderwijs 2023
Bijlage(n)	1	Beleidsveld	Onderwijs

Geachte leden van de raad,

In december 2022 kondigde de minister van Primair en Voortgezet Onderwijs een wijziging aan in de aanpak van het personeelstekort in het onderwijs. De aanpak wordt gestructureerd in onderwijsregio's. Verschillende bestaande subsidiestromen in de aanpak van het personeelstekort in het onderwijstekort zullen worden gebundeld in de onderwijsregio's. U bent hierover geïnformeerd in de [raadsbrief van 13 december 2022](#).

Op 27 april 2023 hebben de samenwerkende schoolbesturen en opleidingen in Utrecht stad zich aangemeld voor een voorlopersrol in de ontwikkeling van Onderwijsregio's. In juli 2023 heeft Onderwijsregio Utrecht stad van het ministerie gehoord dat de [voorlopersrol](#) is toegewezen. In september 2023 heeft het ministerie de [subsidieregeling](#) voor de voorloper onderwijsregio's gepubliceerd. Vanaf dat moment hadden de voorlopersregio's minder dan twee maanden de tijd om uiterlijk 31 oktober 2023 hun plan van aanpak in te dienen. Het plan van aanpak van Utrecht stad is een coproductie van de samenwerkende schoolbesturen en opleidingen; PO, VO, MBO, HBO, Universiteit en gemeente Utrecht. Op 26 oktober 2023 is er voor gemeenteraadsleden een moment georganiseerd om met de programmamanager Utrecht Leert te spreken over het concept plan van aanpak.

Het plan van aanpak dat is ingediend op 31 oktober 2023 treft u aan in de bijlage. De wensen van uw Raad, die u tijdens de commissievergadering van 5 oktober 2023 en de raadsvergadering van 7 december 2023 hebt benoemd, zijn meegenomen in het plan van aanpak, onder andere:

- Een campagne voor werken in het onderwijs;
- Werven en opleiden van schoolleiders;
- Inzet op een flexpool;
- Aandacht voor speciaal onderwijs.

Het betrekken van de beroepsgroep is een voorwaarde die is gesteld door het ministerie van OCW. Daarom neemt sinds de start van dit schooljaar een vertegenwoordiger namens de onderwijsvakbonden deel aan het bestuurlijk overleg Utrecht Leert. De beroepsgroep was al eerder betrokken bij de aanpak in het primair onderwijs. In werkgroepen dragen zij bij aan planvorming en uitvoering op verschillende deelthema's. We gaan daarnaast ook in gesprek met leraren en schoolleiders om op te halen wat zij belangrijk vinden.

Eind januari 2024 besluit het ministerie over de aanvragen.

Meting personeelstekorten oktober 2023

In oktober 2023 heeft het ministerie van OCW opnieuw de jaarlijkse meting van de personeelstekorten uitgevoerd. Voor het eerst vindt deze meting niet alleen in het primair onderwijs (OPPO) plaats, maar ook in het voortgezet onderwijs (VO).

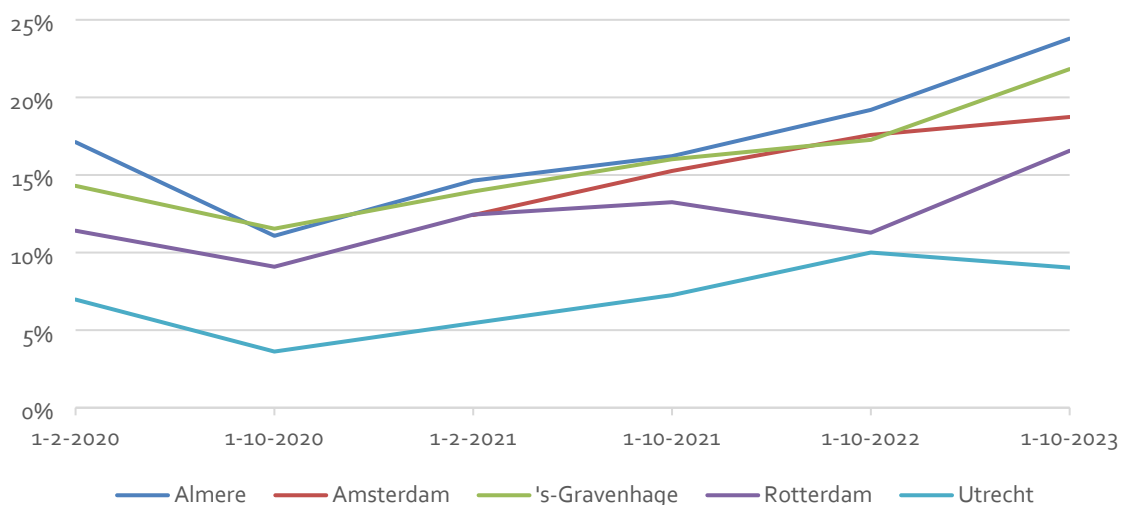
Het ministerie van OCW heeft op [15 december 2024](#) de Tweede Kamer geïnformeerd en de peiling van de personeelstekorten in het onderwijs gepubliceerd.

Primair onderwijs

Het landelijk gemiddelde tekort is iets gedaald naar 9%. Vorig jaar was dat 9,5%. Onder dit resultaat gaan grote landelijke verschillen schuil. In Utrecht is het tekort iets gedaald van 10% in 2022 naar 9,1% in 2023. Zie tabel hieronder.

G4 en Almere	2023	2022
Gemiddeld tekort	18%	15,2%
Scholen die geen tekort hebben	14%	11%
Scholen met een tekort >30%	19%	13%
Utrecht	2023	2022
Gemiddeld tekort	9,1%	10%
Scholen die geen tekort hebben	23%	24%
Scholen met een tekort >30%	5%	1%
Buiten G4 en Almere	2023	2022
Gemiddeld tekort	8%	8,5%
Scholen die geen tekort hebben	49%	37%
Scholen met een tekort >30%	4%	3%

Tabel - Tekorten aan leraren primair onderwijs G4 en Almere (bron: Centerdata)

Grafiek – Tekorten aan leraren primair onderwijs G4 en Almere

De trend is: waar de tekorten ernstig zijn nemen ze verder toe, en waar de tekorten minder ernstig zijn nemen ze iets af. Dit geldt zowel op landelijk niveau als op schoolniveau. Zowel in de vijf grote steden als landelijk zijn er meer scholen zonder tekorten, maar ook meer scholen met tekorten van 30% of meer. Tekorten zijn oneerlijk verdeeld over het land, over regio's en over groepen leerlingen. De grootste tekorten doen zich voor bij scholen met sociaal kwetsbare leerlingen. Er is een significant verband ontstaan tussen schoolweging en personeelstekort. Daarmee komt de kansengelijkheid onder druk te staan.

Het tekort in de G4 en Almere is gemiddeld twee keer zo hoog als daarbuiten en neemt verder toe. Als enige van de vijf steden rapporteert Utrecht een lichte daling van het personeelstekort. De situatie in de andere vier steden is ernstig en neemt toe. Dat de tekorten in Utrecht zich naar het landelijk gemiddelde bewegen is goed nieuws maar dat neemt niet weg dat onder dat gemiddelde een verscherping van de kansenongelijkheid schuilgaat. Het tekort in het gespecialiseerd onderwijs is 14,5%. Het tekort is ook ongelijk verdeeld over de wijken; in Overvecht 17%, in Zuidwest en Noordwest 14%.

Meting personeelstekorten voortgezet onderwijs

Voor het eerst heeft OCW een landelijke meting uitgevoerd naar de personeelstekorten in het voortgezet onderwijs. De tekorten in het VO verschillen per onderwijstype. Er is in de meting geen onderscheid gemaakt tussen vmbo, havo en vwo. In deze groep is het landelijk tekort 5,5%. Het tekort aan tweedegraads docenten (onderbouw en vmbo) is groter dan het tekort aan eerstegraads docenten (bovenbouw havo en vwo). In Utrecht is het tekort met 4,8 % lager dan het landelijk gemiddelde.

Tekorten verschillen per vak. Gemeten in fte zijn de grootste tekorten bij Nederlands, Wiskunde en beroepsgerichte vakken vmbo. In het praktijkonderwijs is het landelijk tekort 4,6% en in internationale schakelklassen is het tekort het hoogst: 14,6%.

De regionale verdeling van lerarentekorten in het VO laat een redelijk uniforme verdeling over Nederland zien. We zien hier niet de scherpe landelijke tweedeling die in het primair onderwijs zichtbaar is. Wel is er ook in het voortgezet onderwijs sprake van grote verschillen tussen scholen. Er is een duidelijk verband gevonden met de gemiddelde achterstandsscore; hoe groter de complexiteit

Datum 18 december 2023
Ons kenmerk 11925356

van de leerlingenpopulatie van een vestiging, hoe hoger ook het tekort aan leraren op een vestiging is.

Ongelijk investeren voor gelijke kansen

In de aanpak van de personeelstekorten in het onderwijs in Utrecht investeren we het meest in de schoolsoorten en gebieden waar de tekorten het grootst zijn. In Overvecht werken we met het project Leerpracht aan versterking van de instroom en het behoud van leerkrachten. De PABO's in Utrecht ontwikkelen samen met de onderwijsprofessionals in Overvecht een masteropleiding "urban education" die in schooljaar 2024-2025 voor het eerst zal worden aangeboden.

Terwijl de ongelijkheid in het personeelstekort scherper wordt, vindt er landelijk een herverdeling plaats van rijksmiddelen voor de aanpak van het personeelstekort, waarin alle regio's op basis van leerlingen- en studentenaantallen gelijk worden bekostigd, ongeacht de ernst van het personeelstekort in de regio's. De decentralisatie-uitkering die van 2020 tot en met 2023 door het ministerie werd verstrekt aan de G4 komt in 2024 te vervallen. Het gaat om één miljoen euro per G4 stad per jaar. Deze uitkering was onderdeel van de landelijke subsidie [Regionale Aanpak Personeelstekorten](#) (2020 tot en met 2023). Deze middelen gaan op in de bekostiging van de onderwijsregio's, en een deel hiervan zullen we dus weer terugzien in de bekostiging voor onderwijsregio Utrecht Stad. Hoeveel Utrecht stad hierdoor te besteden zal hebben is eind januari 2024 bekend. De penvoerder van Onderwijsregio Utrecht stad is NUOVO.

Het ministerie van Onderwijs heeft toegezegd dat de middelen voor de convenanten PO in de G4 en Almere, die zouden eindigen medio 2024, worden verlengd tot 1 januari 2026. Het gaat voor het PO in Utrecht om 4 miljoen euro per jaar. De vijf steden trekken samen op en blijven aandacht vragen voor focus op de gebieden en sectoren met de grootste uitdagingen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,